

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації
Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

**за результатами опитування здобувачів освіти
I курсу щодо визначення особливостей соціальної
адаптації, проблем, які її ускладнюють, та шляхів їх
подолання у Білоцерківському фаховому коледжі
сервісу та дизайну**

Біла Церква - 2023

ПЕРЕДМОВА

Адаптація здобувачів освіти до освітнього процесу є ключовим етапом у їхньому подальшому становленні, включаючи не лише пристосування до нових умов навчання та здобуття знань, а також адаптацію до нового соціального середовища, житлових умов та, взагалі, подальшого життя. Саме тому проблема соціальної адаптації здобувачів освіти є наразі актуальною і потребує глибокого дослідження.

Загалом дослідження адаптації здобувачів освіти спрямовано на вирішення таких проблем:

1. Покращення якості освіти, адже розуміння процесів адаптації допомагає удосконалювати навчальні програми та методики, адаптувати їх до потреб здобувачів освіти та підвищувати ефективність освітнього процесу.

2. Психологічний комфорт та визначення факторів, що впливають на психологічний стан здобувачів освіти під час адаптації у коледжі шляхом розроблення заходів для зменшення стресу.

3. Моніторинг адаптації, який дозволяє вчасно виявляти можливі проблеми у навчанні та соціальній адаптації і надавати необхідну підтримку здобувачам освіти.

4. Сприяння соціальній інтеграції здобувачів освіти до коледжанського середовища, що характеризується розвитком спільноти та підвищенням задоволення від навчання.

5. Відрахування здобувачів освіти, тощо.

Узагальнюючи зазначимо, що дослідження адаптації здобувачів освіти у коледжі є важливою складовою поліпшення якості навчання, забезпечення психологічного комфорту здобувачів освіти, підвищення їхньої успішності та інтеграції в академічне та соціальне середовище коледжу.

Опитування серед здобувачів освіти I курсу щодо визначення особливостей соціальної адаптації; проблем, які її ускладнюють, та шляхів їх подолання, організовано відповідно до «Плану роботи Білоцерківського фахового коледжі сервісу та дизайну на 2023-2024 навчальний рік» на виконання завдань: створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів освіти, включаючи надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; забезпечення якісного навчально-методичного рівня викладання дисциплін та навчальних предметів у повному обсязі відповідно до освітньо-професійних програм відповідної спеціальності чи професії, державних стандартів старшої загальноосвітньої школи, професійної та фахової освіти; формування цілісної системи моніторингу якості освіти, створення організаційно-педагогічних умов, апробації відповідних моделей якості у реальному освітньому

середовищі закладу освіти, здійснення заходів щодо забезпечення якості, моніторингових досліджень результативності освітнього процесу та з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіти» «Про фахову передвищу освіти», внутрішніх нормативних документів коледжу.

Таке опитування є формою вияву ключових потреб та можливих проблем здобувачів освіти, що виникають у період адаптації у коледжі, а також реалізації принципу студентоцентрованого підходу у навчанні.

Метою дослідження було визначення рівня задоволеності здобувачів освіти I курсу якістю освітнього процесу й освітньої діяльності; особливостей соціальної адаптації; проблем, які її ускладнюють, та шляхів їх подолання у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну.

Опитування проводилось із використанням програмного забезпечення GOOGLE FORMS, шляхом анонімного онлайн-анкетування на початку жовтня 2023 року.

Характеристика вибірки: в опитуванні взяли участь 108 здобувачів освіти I курсу (49,3% від загальної кількості першокурсників).

Оберіть напрям підготовки
108 відповідей

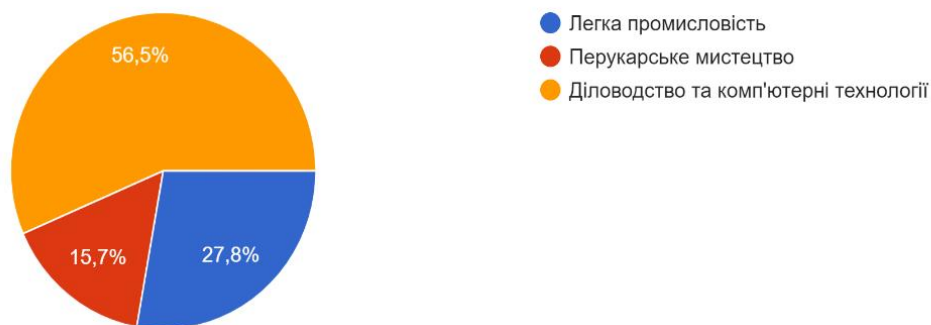

Рис. 1 – відповіді на запитання «Оберіть напрям підготовки»

Відповідно до відповідей, зазначених на рис. 1, в опитуванні взяли участь 61 (56, 5%) здобувач освіти за напрямом Діловодство та комп'ютерні технології, 30 (27,8%) – Легка промисловість, 17 (15,7%) – Перукарське мистецтво.

Що Вас найбільше вразило на початку навчання в коледжі (можна обрати кілька варіантів)?

108 відповідей

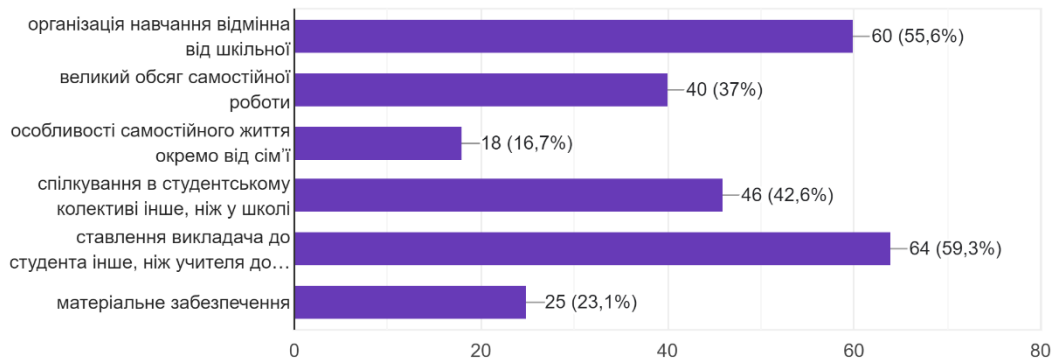

Рис. 2 – відповіді на запитання «Що Вас найбільше вразило на початку навчання в коледжі»

При відповіді на запитання щодо визначення перших вражень здобувачів освіти на початку навчання у коледжі, респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів представлено за таким рейтингом (Таблиця 1).

Таблиця 1

Місце у рейтингу	Частка респондентів, що обрали відповідь, %	Варіанти відповіді
1	59,3%	ставлення викладача до студента інше, ніж учителя до учня
2	55,6%	організація навчання відмінна від шкільної
3	42,6%	спілкування в студентському колективі інше, ніж у школі
4	37%	великий обсяг самостійної роботи
5	23,1%	матеріальне забезпечення
6	16,7%	особливості самостійного життя окремо від сім'ї

Що для Вас було найважчим на початковому етапі навчання?

Запитання щодо перших викликів та складностей, що виникли перед першокурсниками у перший місяць навчання у коледжі було представлено респондентам зі змогою надати розгорнуту відповідь.

Більшість респондентів надали короткі відповіді «нічого», «не знаю».

Скориставшись можливістю надати розгорнуту відповідь, деякі респонденти обґрунтували свою відповідь, зазначаючи складності з адаптацією до нового міста, до закладу освіти, розкладу занять, внутрішніх правил коледжу.

Значна кількість здобувачів освіти зазначили, що наявні виклики з налагодженням контактів з новими одногрупниками та соціальної адаптації загалом.

Здобувачі освіти активно вказують і на складності зі звиканням до очного навчання після тривалого дистанційного навчання у школі, враховуючи ранні підйоми, поїздки до коледжу, а також до великого обсягу навчального матеріалу та наявності виробничих практик.

Аналіз зазначених відповідей показує, що перехід здобувачів освіти зі шкільного дистанційного навчання на очне коледжанське викликав низку складностей із адаптацією до нових умов. Враховуючи молодий вік здобувачів освіти, такі особливості адаптації є цілком виправданими. Отже, перед педагогічними працівниками коледжу постає підвищена необхідність активно залучатись до розмов зі здобувачами освіти та допомогати їм з вирішенням складностей у перші місяці навчання.

Чи були у Вас проблеми у спілкуванні

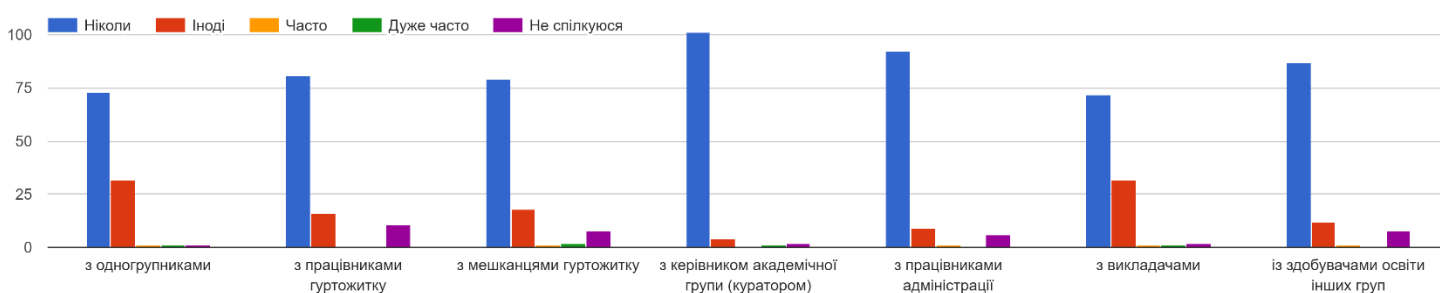

Рис. 3 – відповіді на запитання «Чи були у Вас проблеми у спілкуванні?»

Поглиблюючи запитання щодо рівня соціальної адаптації здобувачів освіти 1 курсу, респондентам було запропоновано зазначити, з ким саме виникали проблеми у спілкуванні.

Більшість здобувачів освіти зазначають, що проблем не виникало зовсім, проте наявні результати, що «іноді» траплялись проблеми у спілкуванні з одногрупниками (29,6%) та викладачами (29,6%), з мешканцями гуртожитку (16,7%), з працівниками гуртожитку (14,8%), із здобувачами освіти з інших груп (11,1%), з працівниками адміністрації (8,3%).

Позитивним результатом є наявність поодиноких відповідей щодо підвищеної частоти виникнення проблем, враховуючи факт вчасного реагування педагогічних працівників та адміністрації на зазначені проблеми.

Причини, з яких Ви найчастіше не відвідуєте заняття (можна обрати кілька варіантів)?

108 відповідей

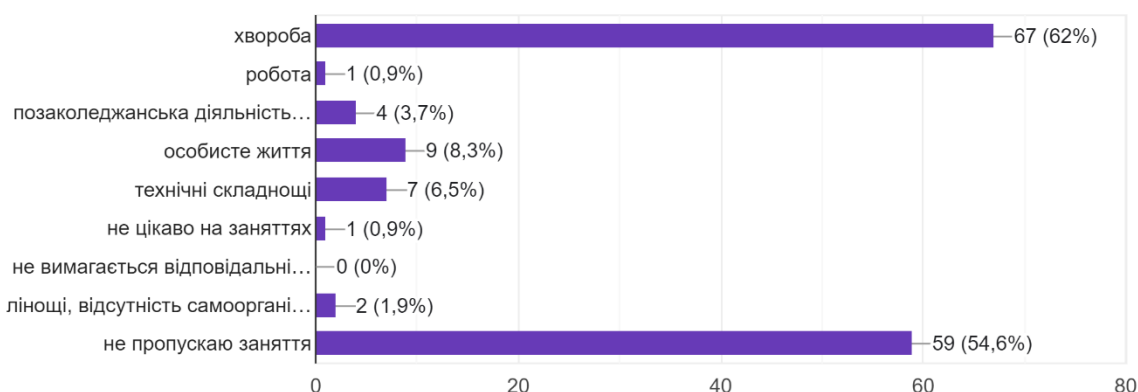

Рис. 4 – відповіді на запитання «Причини, з яких Ви найчастіше не відвідуєте заняття»

Аналіз відповідей на запитання щодо причин пропусків занять здобувачами освіти показав, що 54,6% відповідей скеровані на варіант «не пропускаю заняття», проте 62% відповідей аргументовують наявність хвороби, як основну причину не відвідувати заняття. Незначна кількість відповідей також стосуються варіантів щодо особистого життя, технічних складнощів, позаколеджанської діяльності. Наявні також 1,9% тих, хто констатує факт відсутності самоорганізації та 0,9% – наявності роботи.

Як Ви навчаєтесь?

108 відповідей

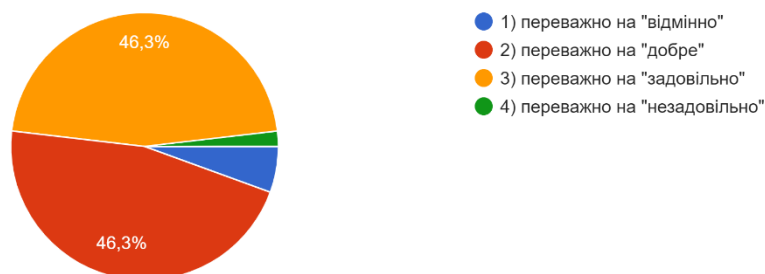

Рис. 5 – відповіді на запитання «Як Ви навчаєтесь?»

Результати аналізу відповідей на питання щодо самостійного визначення здобувачами освіти свого рівня успішності практично поділились навпіл, а саме 46,3% респондентів визначають рівень «переважно добре», 46,3% – «переважно задовільно». Також є 5,6% респондентів, які мають переважно високий рівень та, водночас, 1,2% – переважно незадовільний.

Такі результати можуть бути аргументовані, по-перше, тривалим дистанційним навчанням у школі, та пов'язаними проблемами із засвоєнням навчального матеріалу та, по-друге, послабленою мотивацією здобувачів освіти до навчання, враховуючи їх психологічну нестабільність та безпекову нестабільність у зв'язку із воєнним станом в країні.

Якщо Вам потрібна допомога (навчальна, психологічна, організаційна, інформаційна тощо), до кого Ви звертаєтесь (можна обрати кілька варіантів)?

108 відповідей

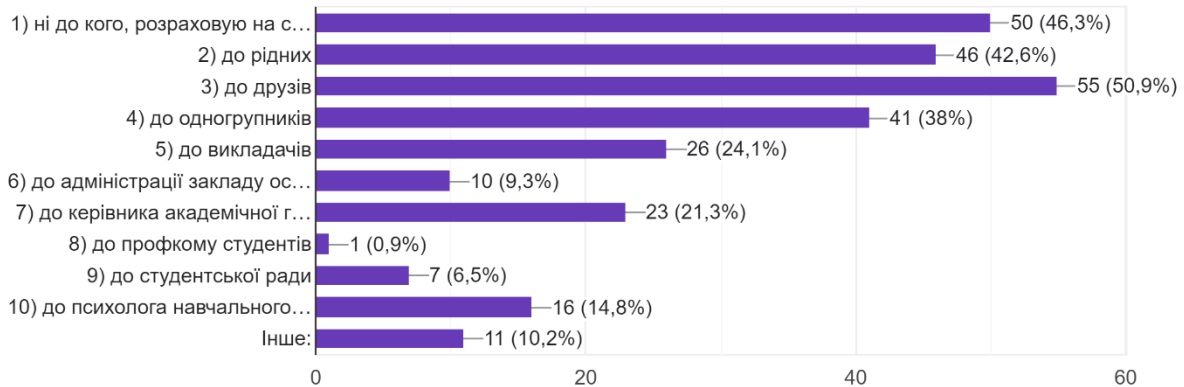

Рис. 6 – відповіді на запитання «Якщо Вам потрібна допомога (навчальна, психологічна, організаційна, інформаційна тощо), до кого Ви звертаєтесь?»

Опитування виявило, що у випадку потреби в отриманні допомоги (навчальної, психологічної, організаційної, інформаційної тощо), здобувачі освіти найчастіше звертаються до своїх друзів (50,9%), до рідних (42,6%) та до одногрупників (38%).

Значна кількість респондентів (42,6%) зазначають, що «по допомогу ні до кого не звертаються, а розраховують самі на себе», що свідчить про певну замкнутість здобувачів освіти 1 курсів, що могло бути спричинено недостатньою соціалізацією у школі через дистанційне навчання.

Позитивним є наявність відповідей, що здобувачі освіти також звертаються до викладачів (24,1%), до куратора (21,3%) та до психолога (14,8%). Проте зазначені кількісні показники вказують на необхідність підвищеної уваги до психологічного стану та замкнутості здобувачів освіти, а відповідно і позитивної зміни такої ситуації.

Ваше ставлення до тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання (відповідь має бути в кожному рядку):

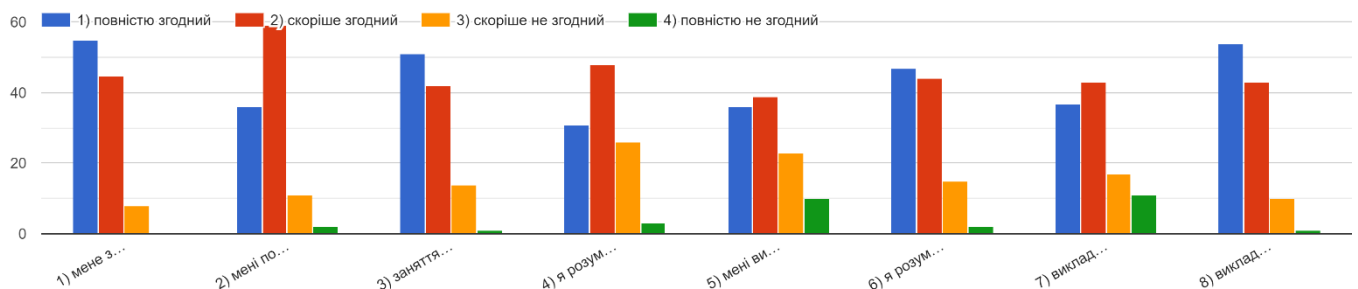

Рис. 7 – відповіді на запитання «Ваше ставлення до тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання»

При відповіді на запитання щодо ставлення здобувачів освіти до тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання, респонденти мали можливість надати свою оцінку за низкою тверджень.

Результати представлено у Таблиці 2.

Таблиця 2

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, кількість			
	Повністю згодний	Скоріше згодний	Скоріше не згодний	Повністю не згодний
1) мене задовольняє якість навчання	50,9%	41,7%	7,4%	–
2) мені подобається перелік та зміст навчальних дисциплін	33,3%	54,6%	10,2%	1,9%
3) заняття проводяться у активній, цікавій формі	47,2%	38,9%	13%	0,9%
4) я розумію як виконувати завдання для самостійні роботи	28,7%	44,4%	24,1%	2,8%
5) мені вистачає часу на опанування навчальних дисциплін	33,3%	36,1%	21,3%	9,3%
6) я розумію систему оцінювання	43,5%	40,7%	13,9%	1,9%
7) викладачі відносяться до мене неупереджено	34,3%	39,8%	15,7%	10,2%
8) викладачі об'єктивно оцінюють виконані роботи	50%	39,8%	9,3%	0,1%

Аналіз результатів показав, що більшість здобувачів освіти задоволені якістю навчання, переліком за змістом навчальних дисциплін, а також підтверджують об'єктивне оцінювання викладачами та те, що заняття переважно проводяться у активній, цікавій формі.

Водночас, твердження щодо розуміння процесів виконання самостійних робіт викликало незгоду значної кількості здобувачів освіти (21,3%). Що свідчить про необхідність проведення додаткових консультацій для здобувачів освіти щодо особливостей самостійної роботи.

Проблемними твердженнями виявились щодо наявності достатньої кількості часу для опанування навчальних дисциплін (21,3% респондентів «скоріше не згодні») та наявності неупередженого ставлення викладачів (15,7% респондентів «скоріше не згодні», 10,2% – «повністю не згодні»).

Зазначені питання вимагають додаткового аналізу з метою покращення ситуації.

Ваше ставлення до тверджень щодо умов освітнього середовища та підтримки студента (відповідь має бути в кожному рядку):

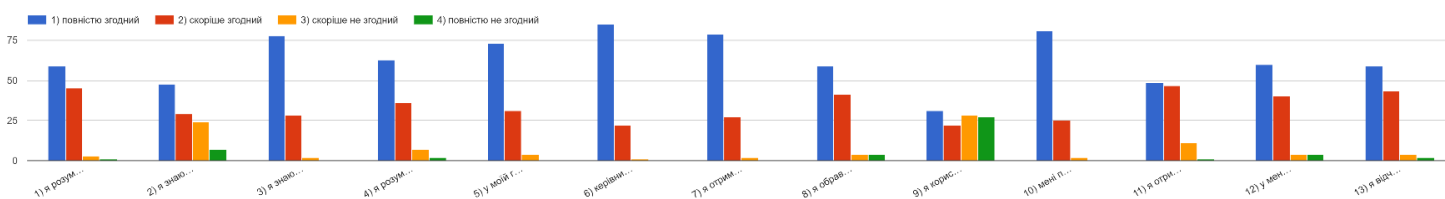

Рис. 8 – відповіді на запитання «Ваше ставлення до тверджень щодо умов освітнього середовища та підтримки студента»

Здобувачам освіти було запропоновано визначити рівень їхнього ставлення до умов освітнього середовища та рівня підтримки студентів за низкою тверджень. Результати відповідей представлено у Таблиці 3.

Таблиця 3

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, кількість			
	Повністю згодний	Скоріше згодний	Скоріше не згодний	Повністю не згодний
1) я розумію структуру коледжу	54,6%	41,7%	2,8%	0,9%
2) я знаю про строки сесій, канікул, практики тощо	44,4%	26,9%	22,2%	6,5%
3) я знаю власні права та обов'язки як здобувача освіти	72,2%	25,9%	1,9%	–
4) я розумію політику академічної доброчесності в коледжі	58,3%	33,3%	6,5%	1,9%
5) у моїй групі склалися доброзичливі стосунки	67,6%	28,7%	3,7%	–
6) керівник академічної групи (куратор) приділяє мені та одногрупникам достатньо уваги	78,7%	20,4%	0,9%	–
7) я отримую інформацію про заходи та події, що відбуваються в коледжі	73,1%	25%	1,9%	–
8) я обрав/–ла ті дисципліни, що мені подобаються	54,6%	38%	3,7%	3,7%
9) я користуюсь навчальними ресурсами бібліотеки	28,7%	20,4%	25,9%	25%
10) мені подобаються аудиторії, в яких проходять заняття	75%	23,1%	1,9%	–
11) я отримую консультації від викладачів	45,4%	43,5%	10,2%	0,9%

12) у мене є можливість для саморозвитку в коледжі	55,6%	37%	3,7%	3,7%
13) я відчуваю безпечність для життя та здоров'я в коледжанському середовищі	54,6%	39,8%	3,7%	1,9%

За результатами аналізу відповідей простежуємо, що найбільше респондентів зазначають наявність достатньої кількості уваги від керівника академічної групи (куратор) (78,7% – повністю згодні), задоволеність аудиторіями, в яких проходять заняття (75% – повністю згодні), отримують інформацію про заходи та події, що відбуваються в коледжі у повному обсязі (73,1% – повністю згодні), знають власні права та обов'язки як здобувача освіти (72,2% – повністю згодні) та констатують наявність доброзичливих стосунків у групах (67,6% – повністю згодні).

Повна та часткова згода більшості респондентів із твердженнями про розуміння політики академічної доброчесності, наявності можливостей для саморозвитку, розуміння структури коледжу, достатнього рівня надання консультацій викладачами, задоволеність обраними дисциплінами, а також відчуття безпеки для життя і здоров'я у коледжі простежується у пропорційному зіставленні між собою, що означає достатній рівень їх забезпечення.

Водночас, опитування показало, що наявна недостатня поінформованість здобувачів освіти про строки сесій, канікул, практики (22,2%), та потребує додаткового аналізу причина низького рівня користування здобувачами освіти навчальними ресурсами бібліотеки (відповіді поділились майже порівну). Такі результати можна аргументувати тим, що респонденти ще тільки починають своє навчання у коледжі та ще тільки пізнають особливості річного планування навчання та знайомляться із матеріально-технічним забезпеченням коледжу.

14. Ваше ставлення до тверджень щодо комфортності та емоційних станів (відповідь має бути в кожному рядку):

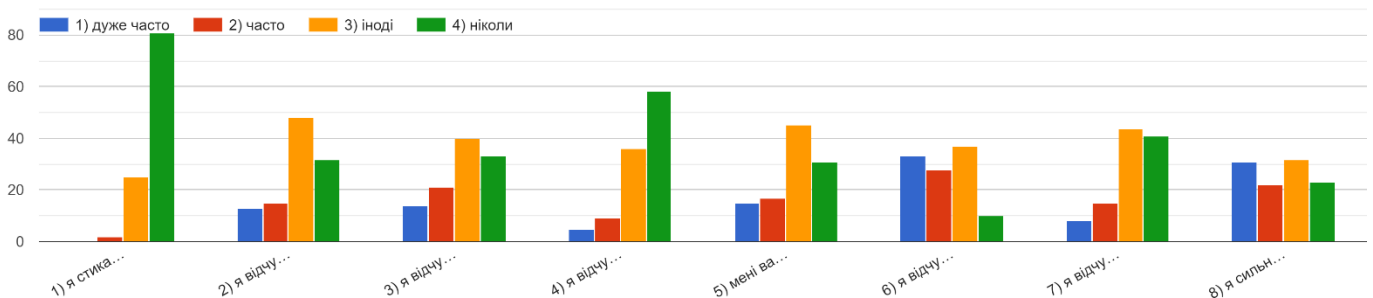

Рис. 9 – відповіді на запитання «Ваше ставлення до тверджень щодо комфортності та емоційних станів»

Визначення ставлення до тверджень щодо комфортності та емоційних станів здобувачів освіти презентовано можливістю надати свою думку, обравши декілька варіантів відповідей. Результати відповідей представлено у Таблиці 4.

Таблиця 4

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, кількість			
	Дуже часто	Часто	Іноді	Ніколи
1) я стикався/–лась із конфліктними ситуаціями (у т.ч. дискримінацією, сексуальними домаганнями, порушенням прав и свобод)	–	1,9%	23,1%	81%
2) я відчуваю внутрішню напругу, тривожність	12%	13,9%	44,4%	29,6%
3) я відчуваю невпевненість у власних силах	13%	19,4%	37%	30,6%
4) я відчувають ізольованість, самотність	4,6%	8,3%	33,3%	53,7%
5) мені важко зосереджуватись	13,9%	15,7%	41,7%	28,7%
6) я відчуваю втому	30,6%	25,9%	34,3%	9,3%
7) я відчуваю страх перед викладачами	7,4%	13,9%	40,7%	38%
8) я сильно хвилююсь, коли доводиться робити виступи	28,7%	20,4%	29,6%	21,3%

Опитування виявило, що більшість здобувачів освіти визначають освітнє середовище коледжу цілком комфортним та мають переважно емоційно стабільний стан. Такі результати презентовано через твердження, що респонденти переважно ніколи (81%) не стикаються із конфліктними ситуаціями, переважно ніколи (53,7%) або лише іноді (33,3%) відчувають самотність, лише іноді (44,4%) відчувають внутрішню напругу і також лише іноді (40,7%) відчувають страх перед викладачами. Наявність результатів за критерієм «Іноді» може свідчити про особливості адаптаційного періоду та є лише тимчасовим.

Варто зауважити, що «часто» та «іноді дуже часто» здобувачі освіти відчувають втому (25,9% / 30,6%), сильно хвилюються виступати (20,4% / 28,7%), відчувають невпевненість у власних силах (19,4%) та мають проблеми із зосередженістю (15,7%). Такі результати можуть бути показниками

тривалого дистанційного навчання у школі і відсутністю практичних знань і вмінь щодо самопрезентації та самовпевненості.

Оцініть умови проживання у гуртожитку (відповідь має бути в кожному рядку):

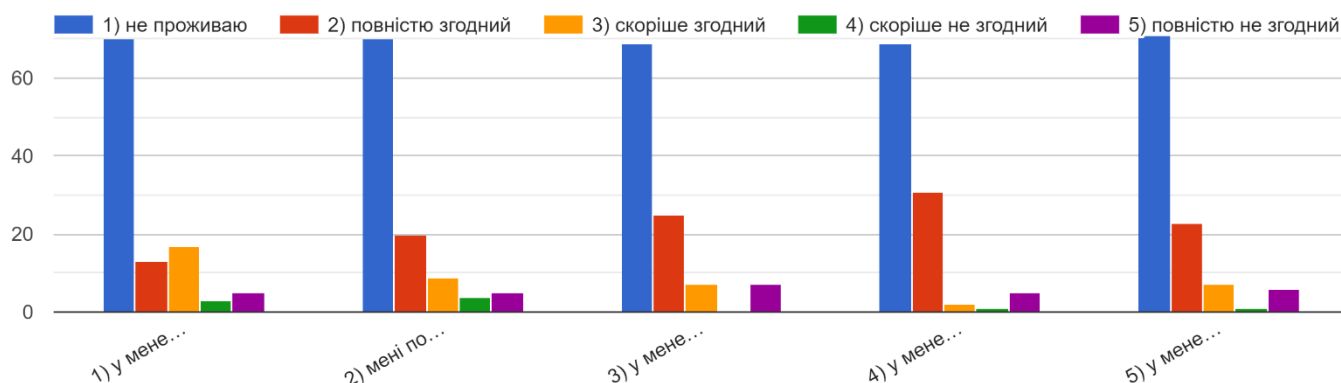

Рис. 10 – відповіді на запитання «Оцініть умови проживання у гуртожитку»

Аналіз відповідей на запитання щодо проживання у гуртожитку показав, що більшість здобувачів освіти – 70 осіб (64,8% від загальної кількості) – не проживають у гуртожитку.

Отже, для визначення оцінки умов проживання у гуртожитку враховано результати відповідей 38 (35,2%) респондентів, які проживають у гуртожитку. Результати відповідей представлено у Таблиці 5.

Таблиця 5

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, кількість			
	Повністю згодний	Скоріше згодний	Скоріше не згодний	Повністю не згодний
1) у мене зручні умови проживання	34,2%	44,7%	7,9%	13,2%
2) мені подобаються сусіди по кімнаті	52,6%	23,7%	10,5%	13,2%
3) у мене немає проблем з адміністрацією гуртожитку	65,8%	18,4%	–	15,8%
4) у мене немає проблем зі студрадою	81,6%	5,3%	2,6%	10,5%
5) у мене не виникає проблем з оформленням документів для проживання у гуртожитку	60,5%	21%	2,6%	15,8%

Аналіз зазначених відповідей показує, що більшість здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку цілком задоволені умовами проживання, сусідами по кімнаті та не мають проблем із адміністрацією, студрадою гуртожитку та з оформленням документів.

Водночас, звертаємо увагу, що наявні здобувачі освіти, які мають певні складнощі та незадоволені життям у гуртожитку. Вирішенням цих показників є проведення бесід зі здобувачами освіти з метою виявлення та вирішення проблем, що виникли.

Що сприяло/сприяє покращенню процесу адаптації на навчання в коледжі (можна обрати кілька варіантів)?

108 відповідей

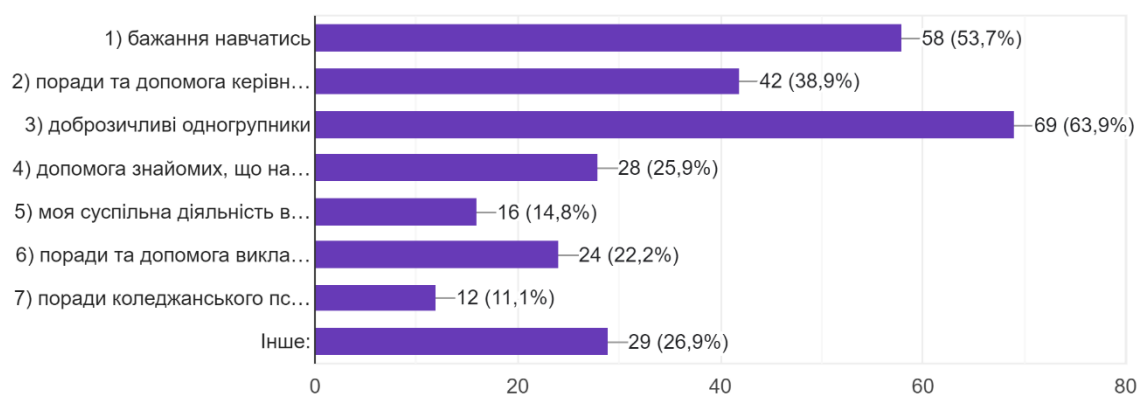

Рис. 11 – відповіді на запитання «Що сприяло/сприяє покращенню процесу адаптації на навчання в коледжі»

Під час відповіді на запитання щодо того, що саме сприяє покращенню адаптації у коледжі, респонденти мали можливість зазначити декілька варіантів.

Позитивним є показник, що попри складнощі із соціальною адаптацією (відповідно до результатів відповідей на попередні запитання), здобувачі освіти знайшли підтримку в межах групи із одногрупниками (63,9%), а також мотиваційним поштовхом стало бажання вчитися (53,7%). Також допоміжними стали поради та допомога куратора (38,9%). Водночас наявні і інші аспекти.

Що заважало/заважає адаптації до навчання (можна обрати кілька варіантів)?

108 відповідей

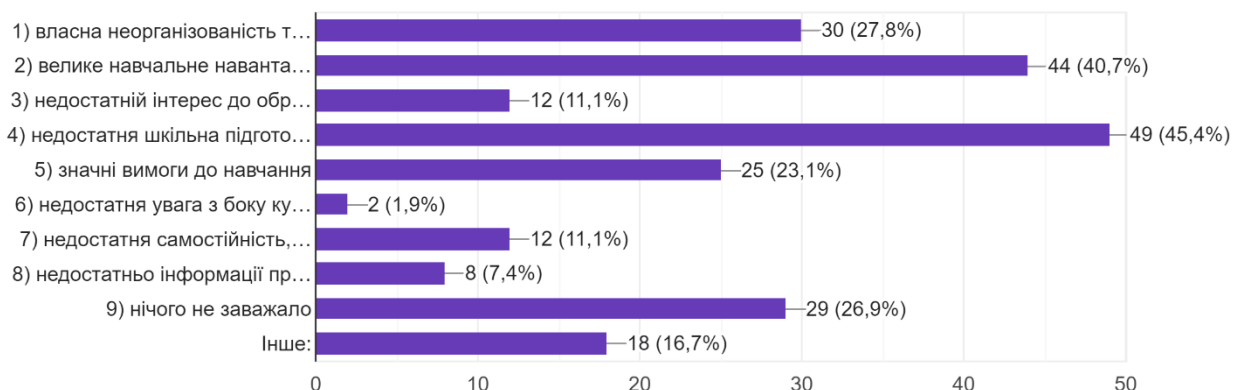

Рис. 12 – відповіді на запитання «Що заважало/заважає адаптації до навчання»

Поглиблюючи попереднє питання, здобувачі освіти мали можливість виокремити і те, що заважає їм у період адаптації.

Найбільшими складнощами стали недостатня шкільна підготовка (45,4%), велике навчальне навантаження (40,7%) та власна неорганізованість (27,8%). Такі показники також пояснюються тривалим дистанційним навчанням у школі, що впливає на теперішній рівень організованості та мотивації до очного навчання.

Варто зауважити, що 26,9% респондентів зазначили, що не мають жодних складнощів у період адаптації.

Ваші пропозиції щодо покращення процесу адаптації в коледжі

Респондентам було запропоновано в довільній короткій формі сформулювати власні пропозиції щодо покращення процесу адаптації в коледжі.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 75 респондентів (69,4%).

Більшість відповідей містять короткі такі форми як «все чудово», «не знаю», «все влаштовує», «ніякі».

Нижче як приклади наведено розгорнуті відповіді, коментарі та побажання (орфографію збережено).

1. Більше працювати на парах робити більше обговорень тем (так краще запам'ятається матеріал) і відповідно це сприятиме меншому обсягу дз
2. Більше спілкування з викладачами, можливо якісь тренінги
3. Дуже мало практичного пояснення, але дуже багато самостійних робіт...
4. Увести форму дистанційного навчання, для деяких учнів, в яких немає можливості навчатися очно за особистими обставинами.

5. Бути менш строгими до першокурсників
6. Відкриття більше гуртків
7. Гуртки по різних захопленнях, щоб завести більше друзів
8. Музичний гурток (окремо від оркестру барабанщиць)
9. Напевно додати більше фарб в студентське життя, щоб колектив був дружніше. Додати заходи, вечірки, ярмарки, водити на екскурсії. А якщо писати щодо навчання, то трішки зменшити обсяг самостійної роботи.

Як бачимо, респонденти висловили свої пропозиції щодо форм роботи під час заняття, надання можливості індивідуального дистанційного навчання у зв'язку із певними обставинами, а також висловили бажання у розширенні переліку гуртків та можливих подальших заходів, які б позитивно впливали на студентське життя.

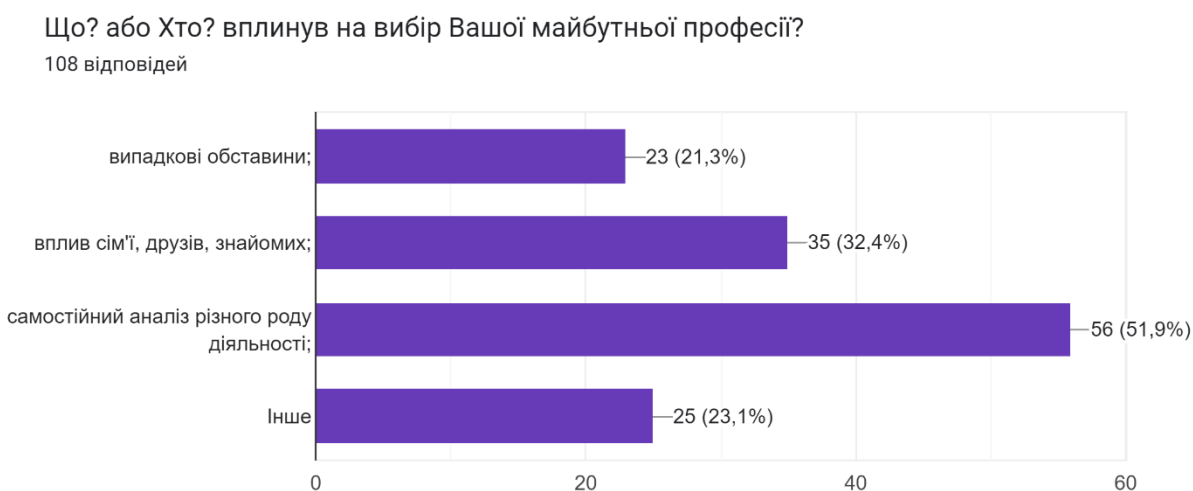

Рис. 13 – відповіді на запитання «Що? або Хто? вплинув на вибір Вашої майбутньої професії»

Аналіз відповідей на запитання щодо об'єкту впливу на здобувача освіти під час вибору майбутньої професії показав, що 51,9% респондентів здійснювали самостійний аналіз різного роду діяльностей та зупинили свій вибір на тій спеціальності, за якою наразі навчаються. Вагомий вплив також надали сім'я, друзі та знайомі, про що свідчить 32,4% респондентів. Зазначені результати відповідей показують позитивну динаміку, що сучасні підлітки самостійно здійснюють свій професійний вибір.

Чи хотіли покинути навчання? Якщо "так", то чому?

Здобувачам освіти було запропоновано в довільній короткій формі обміркувати щодо зміни коледжу на інший заклад освіти після першого місяця навчання та аргументувати, що саме могло вплинути на таке рішення.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 103 респонденти (95,4%).

Більшість відповідей містять короткі такі форми як «ні», «не знаю», «не хотів / не хотіла».

Нижче як приклади наведено розгорнуті відповіді, що показують наявність бажання змінити місце навчання (орфографію збережено).

1. Була думка, із-за людей
2. Було бажання, особисте
3. Хотіла, за особистих причин
4. Неадаптованість, тобто зараз в мене не вистачає часу робити всі дисципліни які задають
5. Тяжка адаптація
6. Так, тому що є деякі предмети, де є багато навантажень
7. Так, через навантаження на практиці, як моральне так і фізичне
8. Немає форми дистанційного навчання
9. Бачу для себе інші перспективи, та інший навчальний заклад
10. Мені не докінця подобається професія, яку обрала
11. Так, тому що спочатку мені не подобалася професія яку я обрала
12. Так, не моя професія
13. Так. зрозуміла, що це не те, що потрібно і не моє
14. Через велику потребу коштів на матеріали

Аналізуючи надані відповіді, можна констатувати що наявні декілька причин для зміни закладу освіти, а саме через особисте бажання, важку адаптацію, велике навчальне навантаження, відсутність повного дистанційного навчання та розуміння, що обрана професія не відповідає очікуванням та бажанням.

Чи подобається Вам майбутня професія?

108 відповідей

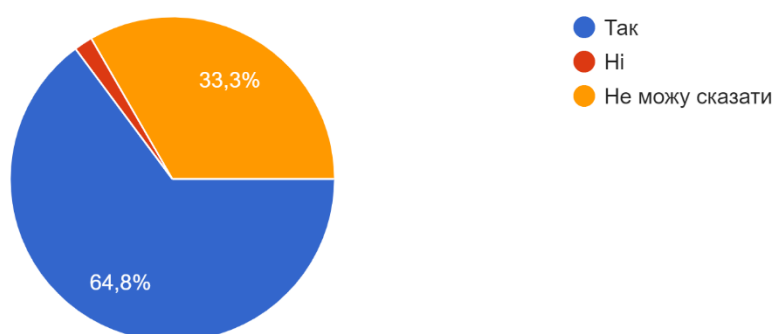

Рис. 14 – відповіді на запитання «Чи подобається Вам майбутня професія?»

Опитування виявило, що більшості здобувачів освіти (64,8%) подобається обрана майбутня професія, проте 33,3% респондентів зазначають, що наразі не можуть надати чітку відповідь. Такий результат обґрунтовано тим, що здобувачі I курсів тільки почали своє навчання та опанування професії.

Що найбільше приваблює Вас у майбутній професії?

108 відповідей

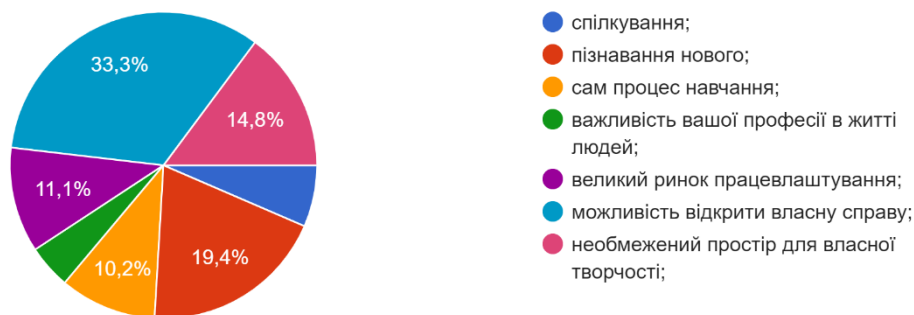

Рис. 15 – відповіді на запитання «Що найбільше приваблює Вас у майбутній професії?»

З метою визначення причин вибору здобувачами освіти тієї чи іншої професії, респондентам було запропоновано зазначити головний фактор, що приваблює у майбутній професії. Більшість здобувачів освіти (33,3%) зазначили варіант «можливість відкрити власну справу», що свідчить про підприємницький потенціал майбутніх фахівців, а отже і свідоме ставлення до навчання, оскільки тільки за умови якісного навчання можливо досягнути успіху у власній справі.

Також серед приваблюючих факторів здобувачі освіти виокремлюють «пізнання нового» (19,4%), «необмежений простір для власної творчості» (14,8%) та «великий ринок працевлаштування» (11,1%), що свідчить про зацікавленість респондентів саме у творчому розвитку та віру у гарантоване працевлаштування за обраною професією.

Здобувачі освіти мали можливість проаналізувати загальноосвітні дисципліни та зазначити ті, які, на їхню думку, переплітаються з їхньою майбутньою професією.

При відповіді на запитання респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів представлено за таким рейтингом (Таблиця 6).

Який навчальний предмет з загальноосвітніх дисциплін переплітається з майбутньою професією?

108 відповідей

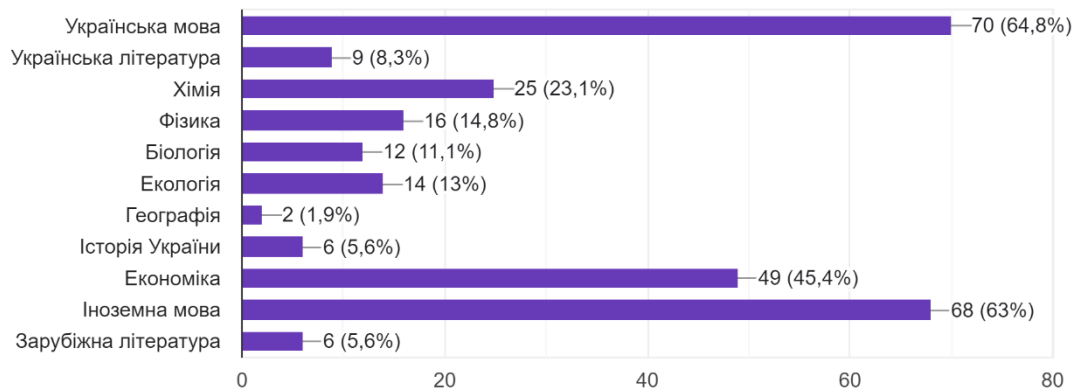

Рис. 16 – відповіді на запитання «Який навчальний предмет з загальноосвітніх дисциплін переплітається з майбутньою професією?»

Таблиця 6

Місце у рейтингу	Частка респондентів, що обрали відповідь, %	Варіанти відповіді
1	64,8%	Українська мова
2	63%	Іноземна мова
3	45,4%	Економіка
4	23,1%	Хімія
5	14,8%	Фізика
6	13%	Екологія
7	11,1%	Біологія
8	8,3%	Українська література
9	5,6%	Історія України
10	5,6%	Зарубіжна література
11	1,9%	Географія

Відтак, більшість респондентів виокремлюють українську мову (64,8%), іноземну мову (63%) та економіку (45,4%), що, на думку респондентів, є обов'язковими та визначними у майбутній професії. Такий вибір є підтвердженням визначення і привабливості професії саме можливостями підприємницького розвитку, яке неможливе і без вміння грамотного спілкування різними мовами.

Які з навчальних предметів загальноосвітнього циклу Ви вважаєте корисними у підготовці до життя після закінчення коледжу?

108 відповідей

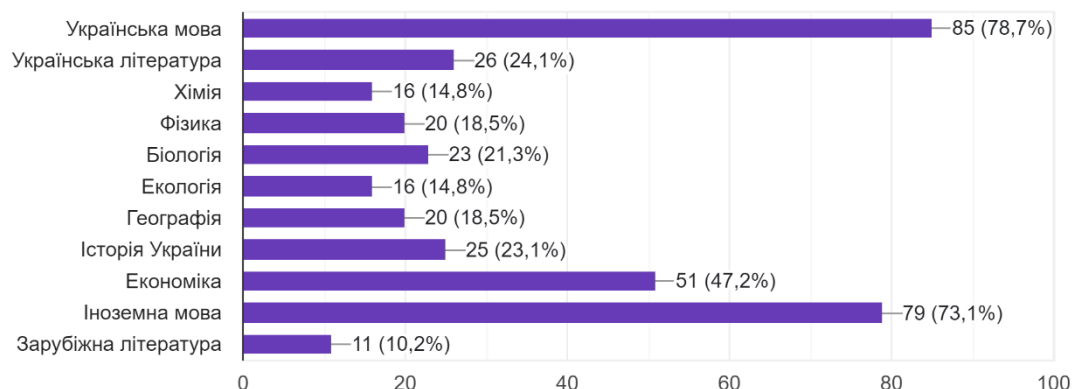

Рис. 17 – відповіді на запитання «Які з навчальних предметів загальноосвітнього циклу Ви вважаєте корисними у підготовці до життя після закінчення коледжу?»

Поглиблюючи попереднє запитання, здобувачі освіти визначили загальноосвітні дисципліни, які є корисними у підготовці до життя після коледжу загалом.

При відповіді на запитання респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів представлено за таким рейтингом (Таблиця 7).

Таблиця 7

Місце у рейтингу	Частка респондентів, що обрали відповідь, %	Варіанти відповіді
1	78,7%	Українська мова
2	73,1%	Іноземна мова
3	47,2%	Економіка
8	24,1%	Українська література
9	23,1%	Історія України
7	21,3%	Біологія
5	18,5%	Фізика
11	18,5%	Географія
4	14,8%	Хімія
6	14,8%	Екологія
10	10,2%	Зарубіжна література

Аналіз відповідей показав, що найголовніші загальноосвітні дисципліни, за думкою респондентів, залишаються незмінними – українська мова (78,7%), іноземна мова (73,1%) та економіка (47,2%). Проте опитування показало, що значно зростає важливість знань у житті з інших предметів. Що свідчить про свідоме розуміння здобувачів освіти, що незалежно від

професійного напрямку треба вивчати й розумітись на всіх предметах загальноосвітнього циклу.

Які навчальні предмети із загальноосвітнього циклу можна було б не вивчати? Чому?

Респондентам було запропоновано в довільній короткій формі презентувати власну думку щодо переліку загальноосвітніх дисциплін, які б можна було не вивчати у період здобуття професії.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 91 респондент (84,3%).

Більшість відповідей містять короткі такі форми як «не знаю», «не можу відповісти», «всі важливі».

Проте також наведені відповіді, де зазначені певні дисципліни. Нижче як приклади наведено розгорнуті відповіді (орфографію збережено).

Алгебра
Більше виробничого
Біологія, Зар.літ, фізика...
Географія
Електротехніка
Зарубіжна література, тому що я вважаю що немає професії де б була потрібна зарубіжна
Зарубіжна література, українська література.
Інформатика
Історія
Математику, фізику, Історію, Укр. Літературу, Зарубіжну Літературу,
Не розумію чому хімія, фізика та астрономія спеціалізовані предмети для кравців
фізика і хімія (ми ж не будемо розмовляти формулами) біологія (нам не пригодиться в житті знати як розмножаються бабочки) краще би нас вчили як правильно економить гроші чи як платити за квартиру
Фізика, хімія, біологія
Фізика, хімія,біологія .Вони не потрібні .
Фізичну культуру
ХІМІЮ, бо я бачу себе більш в інформатичному напрямку
Хімію, вона не дуже стосується моєї спеціальності, українська література так само, по біології достатньо вивчати про будову, функціонування людини її органів і тп

Хімія, Фізика, Біологія
хімія, фізика, фізкультура
Хімія, не бачу в ній сенсу так як я дизайнер, я буду по вашому таблицю Мінділеєва писати на сайті чи що?
Хімія/фізика, моя власна думка так як я не бачу від них користі в моєму подальшому житті
Я вважаю потрібно знати ази кожного предмету який навіть не пов'язаний з майбутньою професією
Поки що я вважаю, що всі предмети в коледжі потрібні.
Не можу точно сказати, бо всі предмети важливі

Аналіз відповідей показав, що думка здобувачів освіти є суперечливою із попередніми запитаннями щодо важливості загальноосвітніх дисциплін. Такі відповіді можуть бути аргументовані тим, що після дистанційного навчання у школі здобувачі освіти І курсів зіштовхнулись з великим навчальним навантаженням та відмінною від шкільної методикою викладання дисциплін, що спровокувало певний протест щодо вивчення зазначених дисциплін. Отже, оскільки здобувачі освіти тільки почали своє навчання у коледжі, то певний супротив у докладанні зусиль, у якісному навчанні є цілком аргументованим, оскільки вони проходять період адаптації до нових освітніх умов.

Висновки

Аналіз інформації, отриманої під час проведення опитування, дав змогу оцінити стан адаптації здобувачів освіти І курсу у Білоцерківському фаховому коледжі сервісу та дизайну.

При відповіді на запитання щодо визначення перших вражень здобувачів освіти на початку навчання у коледжі, респонденти переважно визначають такі як ставлення викладача до студента інше, ніж учителя до учня – 59,3%, організація навчання відмінна від шкільної – 55,6%, спілкування в студентському колективі інше, ніж у школі – 42,6%, великий обсяг самостійної роботи – 37%.

Запитання щодо перших викликів та складностей, що виникли перед першокурсниками у перший місяць навчання у коледжі було представлено респондентам зі змогою надати розгорнуту відповідь.

Скориставшись можливістю надати розгорнуту відповідь, деякі респонденти обґрунтували свою відповідь, зазначаючи складності з адаптацією до нового міста, до закладу освіти, розкладу занять, внутрішніх правил коледжу. Зазначили, що наявні виклики з налагодженням контактів з новими одногрупниками та соціальної адаптації загалом, а також складності зі

звиканням до очного навчання після тривалого дистанційного навчання у школі, враховуючи ранні підйоми, поїздки до коледжу, а також до великого обсягу навчального матеріалу та наявності виробничих практик.

Аналіз зазначених відповідей показує, що перехід здобувачів освіти зі шкільного дистанційного навчання на очне коледжанське викликав низку складностей із адаптацією до нових умов, що ставить перед педагогічними працівниками коледжу необхідність активно проводити розмови зі здобувачами освіти та допомогати їм у вирішенні складностей у перші місяці навчання.

Поглиблюючи запитання щодо рівня соціальної адаптації здобувачів освіти 1 курсів, респонденти зазначають, що проблем не виникало зовсім, проте наявні результати, що «іноді» траплялись проблемами у спілкуванні з одногрупниками (29,6%) та викладачами (29,6%), з мешканцями гуртожитку (16,7%), з працівниками гуртожитку (14,8%), із здобувачами освіти з інших груп (11,1%), з працівниками адміністрації (8,3%).

Позитивним результатом є наявність поодиноких відповідей щодо підвищеної частоти виникнення проблем, враховуючи факт вчасного реагування педагогічних працівників та адміністрації на зазначені проблеми.

Серед причин пропусків занять респонденти зазначають, що переважно не пропускають заняття – 54,6%, проте 62% визначають основною причиною наявність хвороби. Незначна кількість відповідей також стосуються варіантів щодо особистого життя, технічних складнощів, позаколеджанської діяльності. Наявні також 1,9% тих, хто констатує факт відсутності самоорганізації та 0,9% – наявності роботи.

Результати аналізу відповідей на питання щодо самостійного визначення здобувачами освіти свого рівня успішності практично поділились навпіл, а саме 46,3% респондентів визначають рівень «переважно добре», 46,3% – «переважно задовільно». Проте є і 5,6% респондентів, які мають переважно високий рівень та, водночас, 1,2% – переважно незадовільний.

Такі результати можуть бути аргументовані, тривалим дистанційним навчанням у школі, що спричино низький рівень засвоєння навчального матеріалу, а також послаблену мотивацію здобувачів освіти до навчання, враховуючи їх психологічну нестабільність та безпекову нестабільність у зв'язку із воєнним станом у країні.

Опитування виявило, що у випадку потреби в отриманні допомоги (навчальної, психологічної, організаційної, інформаційної тощо), здобувачі освіти найчастіше звертаються до своїх друзів – 50,9%, до рідних – 42,6% та до одногрупників – 38%. Водночас, значна кількість респондентів (42,6%) зазначають, що «по допомогу ні до кого не звертаються, а розраховують самі на себе», що свідчить про певну замкнутість здобувачів освіти 1 курсів.

Позитивним є наявність відповідей, що здобувачі освіти також звертаються до викладачів (24,1%), до куратора (21,3%) та до психолога (14,8%). Проте зазначені кількісні показники вказують на необхідність підвищеної уваги до психологічного стану та замкнутості здобувачів освіти, а відповідно і позитивної зміни такої ситуації.

Аналіз результатів відповідей на запитання щодо ставлення здобувачів освіти до тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання показав, що більшість здобувачів освіти задоволені якістю навчання, переліком за змістом навчальних дисциплін, а також підтверджують об'єктивне оцінювання викладачами та те, що заняття переважно проводяться у активній, цікавій формі. Водночас, твердження щодо розуміння потреби виконання самостійних робіт викликало незгоду значної кількості здобувачів освіти – 21,3%. Що свідчить про необхідність проведення додаткових консультацій для здобувачів освіти щодо особливостей самостійної роботи.

Проблемними твердженнями виявились «наявність достатньої кількості часу для опанування навчальних дисциплін» (21,3% респондентів «скоріше не згодні») та «наявність неупередженого ставлення викладачів (15,7% респондентів «скоріше не згодні», 10,2% – «повністю не згодні»). Зазначені питання вимагають додаткового аналізу з метою покращення ситуації.

Аналіз відповідей щодо визначення ставлення здобувачів освіти до умов освітнього середовища та рівня підтримки студентів показав, що найбільше респондентів зазначають наявність достатньої кількості уваги від керівника академічної групи (куратор) (78,7% – повністю згодні), задоволеність аудиторіями, в яких проходять заняття (75% – повністю згодні), отримують інформацію про заходи та події, що відбуваються в коледжі у повному обсязі (73,1% – повністю згодні), знають власні права та обов'язки як здобувача освіти (72,2% – повністю згодні) та констатують наявність доброзичливих стосунків у групах (67,6% – повністю згодні). Також переважна більшість респондентів згодні із твердженнями про розуміння політики академічної доброчесності, наявності можливостей для саморозвитку, розуміння структури коледжу, достатнього рівня надання консультацій викладачами, задоволеність обраними дисциплінами, а також відчуття безпеки для життя і здоров'я у коледжі.

Водночас, опитування показало, що наявна недостатня поінформованість здобувачів освіти про строки сесій, канікул, практики (22,2%), та потребує додаткового аналізу причина низького рівня користування здобувачами освіти навчальними ресурсами бібліотеки (відповіді поділились майже порівну між всіма видами згоди). Такі результати можна аргументувати тим, що респонденти ще тільки починають своє навчання у коледжі та ще тільки пізнають особливості річного планування навчання та знайомляться із матеріально-технічним забезпеченням коледжу.

Більшість здобувачів освіти визначають освітнє середовище коледжу цілком комфортним та мають переважно емоційно стабільний стан. Такі результати презентовано через твердження, що респонденти переважно ніколи (81%) не стикаються із конфліктними ситуаціями, переважно ніколи (53,7%) або лише іноді (33,3%) відчують самотність, лише іноді (44,4%) відчують внутрішню напругу і також лише іноді (40,7%) відчують страх перед викладачами.

Варто зауважити, що «часто» та «іноді дуже часто» здобувачі освіти відчують втому (25,9% / 30,6%), сильно хвилюються виступати (20,4% / 28,7%), відчують невпевненість у власних силах (19,4%) та мають проблеми із зосередженістю (15,7%). Такі результати можуть бути показниками тривалого дистанційного навчання у школі і відсутністю практичних знань і вмінь щодо самопрезентації та самовпевненості.

Аналіз відповідей на запитання щодо проживання у гуртожитку показав, що більшість здобувачів освіти – 70 осіб (64,8% від загальної кількості) – не проживають у гуртожитку. Отже, для визначення оцінки умов проживання у гуртожитку враховано результати відповідей 38 (35,2%) респондентів, які проживають у гуртожитку.

Аналіз зазначених відповідей показує, що більшість здобувачів освіти, які проживають у гуртожитку цілком задоволені умовами проживання (34,2% – повністю згодні, 44,7% – скоріше згодні), сусідами по кімнаті (52,6% – повністю згодні) та не мають проблем із адміністрацією (65,8%), студрадою гуртожитку (81,6%) та з оформленням документів (60,5%).

Водночас, звертаємо увагу, що наявні здобувачі освіти, які мають певні проблеми з адміністрацією гуртожитку (15,8%) та мають складнощі з оформленням документів (15,8%). Вирішенням цих показників є проведення бесід зі здобувачами освіти з метою виявлення та вирішення проблем, що виникли.

Під час відповіді на запитання щодо того, що саме сприяє покращенню адаптації у коледжі, респонденти зазначили, що попри складнощі із соціальною адаптацією (відповідно до результатів відповідей на попередні запитання), вони знайшли підтримку в межах групи із однокласниками (63,9%), а також мотиваційним поштовхом стало бажання вчитися (53,7%). Також допоміжними стали поради та допомога куратора (38,9%).

Поглиблюючи попереднє питання, здобувачі освіти мали можливість виокремити і те, що заважає їм у період адаптації. Найбільшими складнощами стали недостатня шкільна підготовка (45,4%), велике навчальне навантаження (40,7%) та власна неорганізованість (27,8%). Варто зауважити, що 26,9% респондентів зазначили, що не мають жодних складнощів у період адаптації.

Респондентам було запропоновано в довільній короткій формі надати пропозиції щодо покращення процесу адаптації в коледжі.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 75 респондентів (69,4%).

Більшість відповідей містять короткі такі форми як «все чудово», «не знаю», «все влаштовує», «ніякі». А також респонденти висловили свої пропозиції щодо форм роботи під час заняття, надання можливості індивідуального дистанційного навчання у зв'язку із певними обставинами, а також висловили бажання у розширенні переліку гуртів та можливих подальших заходів, які б позитивно впливали на студентське життя.

Аналіз відповідей на запитання щодо об'єкту впливу на здобувача освіти під час вибору майбутньої професії показав, що 51,9% респондентів здійснювали самостійний аналіз різного роду діяльностей та зупинили свій вибір на тій спеціальності, за якою наразі навчаються. Вагомий вплив також надали сім'я, друзі та знайомі, про що свідчить 32,4% респондентів. Зазначені результати відповідей показують позитивну динаміку, що сучасні підлітки самостійно здійснюють свій професійний вибір.

Результати відповідей щодо можливих причин виникнення бажання змінити коледж на інший заклад освіти після першого місяця навчання показали, що такими причинами є: через особисте бажання, важку адаптацію, велике навчальне навантаження, відсутність повного дистанційного навчання та розуміння, що обрана професія не відповідає очікуванням та бажанням.

Водночас, опитування виявило, що більшості здобувачів освіти (64,8%) подобається обрана майбутня професія, проте 33,3% респондентів зазначають, що наразі не можуть надати чітку відповідь. Такий результат обґрунтовано тим, що здобувачі I курсів тільки почали своє навчання та опанування професії.

З метою визначення причин вибору здобувачами освіти тієї чи іншої професії, респондентам було запропоновано зазначити головний фактор, що приваблює у майбутній професії. Більшість здобувачів освіти (33,3%) зазначили варіант «можливість відкрити власну справу», що свідчить про підприємницький потенціал майбутніх фахівців, а отже і свідоме ставлення до навчання, оскільки тільки за умови якісного навчання можливо досягнути успіху у власній справі. Серед інших приваблюючих факторів зазначено такі: «пізнання нового» (19,4%), «необмежений простір для власної творчості» (14,8%) та «великий ринок працевлаштування» (11,1%), що свідчить про зацікавленість респондентів саме у творчому розвитку та віру у гарантоване працевлаштування за обраною професією.

Здобувачі освіти мали можливість проаналізувати загальноосвітні дисципліни та зазначити ті, які, на їхню думку, переплітаються з їхньою

майбутньою професією, а також є важливими для життя після навчання загалом.

Відтак, більшість респондентів виокремлюють українську мову (64,8%), іноземну мову (63%) та економіку (45,4%), які є обов'язковими та визначними у майбутній професії. Такий вибір є підтвердженням визначення і привабливості професії саме можливостями підприємницького розвитку, яке неможливе і без вміння грамотного спілкування різними мовами.

Також визначними для життя загалом дисципліни залишаються незмінними – українська мова (78,7%), іноземна мова (73,1%) та економіка (47,2%). Проте опитування показало, що значно зросла важливість знань у житті з інших предметів. Що свідчить про свідоме розуміння здобувачів освіти, що незалежно від професійного напрямку треба вивчати й розумітись на всіх предметах загальноосвітнього циклу.

Респондентам було також запропоновано в довільній короткій формі презентувати власну думку щодо переліку загальноосвітніх дисциплін, які б можна було не вивчати у період здобуття професії.

На це питання (коротко чи у розгорнутому вигляді) виявили бажання надати відповіді 91 респондент (84,3%). Більшість відповідей містять короткі такі форми як «не знаю», «не можу відповісти», «всі важливі», проте наявні і розгорнуті відповіді із зазначенням однієї або переліку предметів із аргументацією своєї думки.

Водночас, спостерігаємо певну суперечливість із попередніми запитаннями щодо важливості загальноосвітніх дисциплін. Такі відповіді можуть бути аргументовані тим, що після дистанційного навчання у школі здобувачі освіти I курсів зіштовхнулись з великим навчальним навантаженням та відмінною від шкільної методикою викладання дисциплін, що спровокувало певний протест щодо вивчення зазначених дисциплін. Отже, оскільки здобувачі освіти тільки почали своє навчання у коледжі, то певний супротив у докладанні зусиль, у якісному навчанні є цілком аргументованим, оскільки вони проходять період адаптації до нових освітніх умов.

Результати опитування допомогли визначити стан адаптації здобувачів освіти I курсів у коледжі, а також виявити ключові потреби та основні проблеми, що виникають у період адаптації.

Висновки опитування будуть покладені в основу подальшого розвитку студентоцентрованого підходу у навчанні та вдосконалення освітньої діяльності Білоцерківського фахового коледжу сервісу та дизайну.